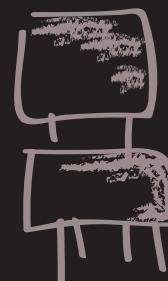
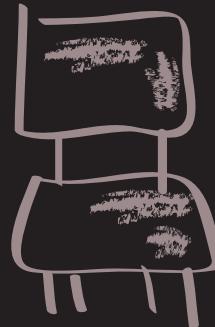

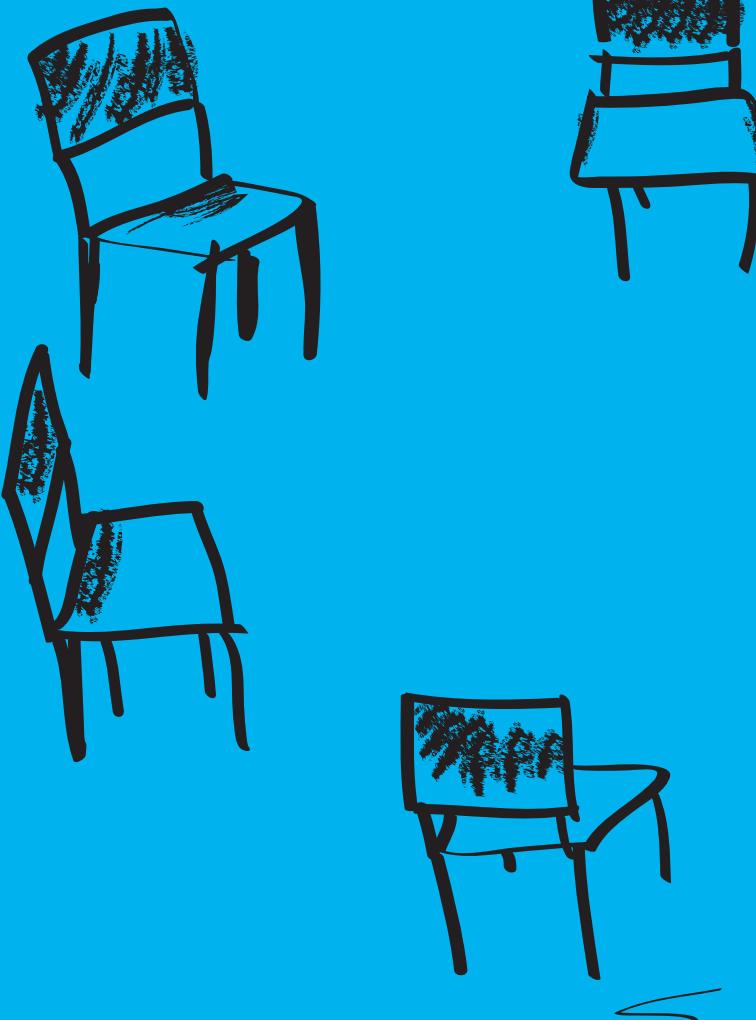
Dràma Gàidhlig

Goireasan taic airson

Bùthan-obrach agus geamaichean

Artair Donald

Ro-ràdh le Artair Donald

Halo agus fàilte chun a' ghoireas ùr drama seo air bhideo.
Tha an goireas seo a' toirt sùil air geamaichean dràma agus
structairean dràma a dh'fhaodadh a bhith air an cleachdad le
tidsearan, duine sam bith a tha ag obair còmhla ri buidhnean
òga neo buidhnean coimhearsnachd.

Seisean 1

Ro-ràdh gu geamaichean dràma

Ro-ràdh gu geamaichean dràma

S e seisean dràma a tha seo a bhiodh freagarrach airson tidsear sam bith airson taic a thoirt do sgoilearan a bhith a' fas eòlach air a chèile agus an sgilean cànan a leasachadh. Tha na geamaichean simplidh agus an dèidh do na sgoilearan an ionnsachadh bhiodh e comasach dhàimh cuid de na geamaichean a chleachdadh aig àm sam bith, 's dòcha aig toiseach leasan.

Pàrt 1

Dheidheadh na geamaichean seo an cleachdad aig toiseach leasan neo bütù-obrach dràma sam bith. Tha iad air leth freagarrach airson sgoilearan nach eil cho eòlach air a chèile. Bheir e an cothrom do sgoilearan am misneachd a thogail le bhith a' bruidhinn mu an deidhinn fhèin air beulaibh dhaoine eile agus beagan fiosrachadh a thoirt seachad mu an deidhinn fhèin. Feumaidh na sgoilearan a bhith ag èisteachd ri chèile agus a' cumail an aire air na tha a' tachairt fad na h-ùine.

Bhideo 1-A

Anns an geama seo tha sgoilearan dol a dh' fhaighinn beagan fiosrachadh mu dheidhinn a chèile. Ionnsachaidh iad ainmean a chèile agus na tha a' còrdadh riutha.

An seo tha na sgoilearan nan seasamh ann an ceartcall. Faodaidh duine sam bith töiseachadh. Feumaidh gach sgoilear innse cò iad agus actadh a-mach na tha a' còrdadh riutha. Feumaidh na sgoilearan eile eigheach a-mach na tha a' còrdadh ris an sgoilear sin. Thèid an ath sgoilear an uairsin agus an dèidh dhàimh innse

cò iad agus beagan actadh a dhèanamh feumaidh iadsan innse mun sgoilear a chaidh romhpa. Cumaidh na sgoilearan orra mar seo timcheall a bhuidheann air fad agus feumaidh iad dèanamh cinnteach gu bheil cuimhne aca air ainmean agus na tha a' còrdadh ri càch oir feumaidh iad innse mu an deidhinn.

Bheir seo cothrom don h-uile sgoilear bruidhinn air beulaibh càch agus tha beagan fealla-dhà ann leis gum feum iad cuimhneachadh air ainmean a h-uile duine eile agus na tha a' còrdadh riutha. Thèid aig na sgoilearan aig an deireadh cuimhneachadh air a h-uile duine eile!!

Seo mar a bhios e a' dol:

Sgoilear 1: Halo 's mise Artair agus is toigh leam (actadh a-mach teanais).

Sgoilearan eile: Teanais.

Sgoilear 2: Halo 's mise Ceitidh agus is toigh leam (actadh a-mach gaireachdainn).

Sgoilearan eile: Gaireachdainn.

Sgoilear 2: Seo Artair agus 's toil leis teanais.

Sgoilear 3: Halo 's mise Leanne agus is toigh leam (actadh a-mach Taekwondo).

Sgoilearan eile: Taekwondo.

Sgoilear 3: Seo Ceitidh agus 's toil leatha gaireachdainn agus seo Artair agus 's toil leis teanais.

Sgoilear 11: Halo 's mise Ciara agus is toil leam (actadh a-mach flamingos).

Sgoilearan eile: Flamingos.

Sgoilear 11: Seo Ava agus 's toil leatha leughadh, seo Caitlin agus 's toil leatha snàmh, seo Dylan agus 's toil leis cadal, seo Emily agus 's toil leatha a bhith a' cluiche am piàna, seo Emma 's toil leatha a bhith ag eisteachd ri ceòl, seo Jessica agus 's toil leatha a bhith ag ithe, seo Jennifer agus cha toil leatha càil, seo Leanne agus 's toil leatha Taekwondo, seo Ceitidh agus 's toil leatha a bhith a' gaireachdainn agus seo Artair agus 's toil leis teanais.

Tha e comasach leudachadh a dhèanamh air a seo gus sgoilearan a chuideachadh le bhith a' cuimhneachadh ainmean a chèile. B' urrainn dhan seo a bhith air a chleachdadhbh ann an iomadh dòigh eile airson taic a thoirt do sgoilearan le bhith a' cuimhneachadh cùisean sònraichte bho leasanan neo cùrsaichean.

Bhideo 1-B

An seo tha na sgoilearan a' fuireach ann an clearcall. Tha aon sgoilear a' dol anns a mheadhan. Tha na sgoilearan uile nan seasamh mas fhiar gu bheil gunna aca nan làimh. Tha an sgoilear anns a mheadhan dol a dh' eiginneach ainm aon de na sgoilearan eile. Feumaidh an sgoilear sin crùbadh agus feumaidh na sgoilearan air gach taobh dhith ainm an fhear eile eiginneach a-mach mun eigh an sgoilear eile an ainm acasan. Ma dh' eiginneas iad ainm an sgoilear eile nas luithe na dh' eigh an sgoilear eile an ainm acasan tha iad a' fuireach anns an geama. Mur a robh iad luath gu leòr tha iad a-mach. Nuair nach eil ach dithis air fhàgail feumaidh an dà sgoilear seasamh druim ri druim. Thèid falac a thaghadh a tha na shanas gum feum iad tionndaidh agus ainm an sgoilear eile eiginneach a-mach. Airson falac sam bith eile feumaidh iad ceum a thoirt air falbh bho chèile. Nuair a thèid am falac a ràdh, mar eisimpleir "measan", feumaidh na sgoilearan tionndaidh agus ainm an sgoilear eile a ràdh. Tha an sgoilear a tha nas luath a buannachadh an geama.

Bhideo 1-C

Tha an geama seo a-rithist a' toirt taic dha sgoilearan a bhith a' cuimhneachadh ainmean a chèile agus a-rithist dh' fhaodadh e a bhith air a chleachdadhbh ann an iomadh dòigh. Tha e cuideachd a' toirt orra coimhead ann an sùilean na sgoilearan eile agus an aire a chumail.

Tha na sgoilearan a-rithist nan seasamh ann an cearcall. ‘S e thèid aca a dhèanamh, coimhead air sgoilear eile, ainm an sgoilear sin a ràdh, coiseachd gan ionnsaidh agus cumail orra a’ coimhead nan sùilean. Nuair a tha sgoilear eile air an ainm a ràdh agus iad a’ gluasad gan ionnsaidh feumaidh iad ainm sgoilear eile a ràdh agus tòiseachadh air gluasad gan ionnsaidh mun ruig an sgoilear eile iadsan.

Sgoilear (a): Emily. (Coiseachd a dh’ ionnsaidh Emily).

Emily: Caitlin. (Coiseachd a dh’ ionnsaidh Caitlin).

Caitlin: Leanne. (Coiseachd a dh’ ionnsaidh Leanne).

Leanne: Emma. (Coiseachd a dh’ ionnsaidh Emma).

Nì sgoilearan seo gu slaodach an toiseach agus nuair a tha iad nas eòlach air a gheama faodaidh iad an uairsin a dhèanamh nas luithe agus nas luithe. Tha seo a’ toirt air na sgoilearan an aire a chumail air na tha a’ tachairt mu thimcheall orra fad na h-ùine fhad ‘s a tha iad a’ leasachadh na sgilean càinain aca.

Nuair a tha na sgoilearan eòlach air a seo faodaidh iad gluasad gu bhith ag ràdh ainmean a chèile agus ag actadh a-mach na bha a’ còrdadh riutha. An dèidh seo ‘se an ath cheum dìreach an actadh a dhèanamh gun na h-ainmean. Feumaidh sgoilearan an aire a chumail air na tha a’ tachairt mu thimcheall orra fad na h-ùine! Tha seo a’ toirt air na sgoilearan a bhi mothachail gu bheil tòrr a’ tachairt tric ann an dràma gun a bhith ag ràdh càil sam bith.

Tha leudachadh cuideachd air an geama a tha seo. Feumaidh na sgoilearan cuimhneachadh air na bha a’ còrdadh ri na sgoilearan eile ann an Geama (a) agus actadh na bha a’ còrdadh riutha fhad ‘s a tha iad a’ coiseachd gan ionnsaidh.

Tha an geama seo a’ cuideachadh sgoilearan le bhith ag obair còmhla ri càraig ann an dòigh a tha soirbheachail.

Tha e cudromach gum bi actaran ag obair gu dlùth ri chèile nuair a tha iad air an àrd-ùrlair agus tha seo a’ toirt an cothrom dha na sgoilearan dàimh a chruthachadh eadar iad fhèin agus an càraig.

Ann an càraidean feumaidh na sgoilearan cùnnadh gu trì.

Sgoilear a: Aon.

Sgoilear b: Dhà.

Sgoilear a: Trì.

Sgoilear b: Aon.

Sgoilear a: Dhà.

Sgoilear b: Trì.

Thèid seo a leasachadh an uairsin, le na sgoilear a’ bualach am boisean an àite bhith ag ràdh dhà.

Sgoilear a: Aon.

Sgoilear b: Clap.

Sgoilear a: Trì.

Sgoilear b: Aon.

Sgoilear a: Clap.

Sgoilear b: Trì.

Thèid seo a leasachadh a-rithist, le na sgoilearan a’ cumail orra a’ bualach am boisean an àite dhà agus a’ leum agus a’ dèanamh fuaim “oo” an àite trì.

Sgoilear a: Aon.

Sgoilear b: Clap.

Sgoilear a: Oo.

Sgoilear b: Aon.

Sgoilear a: Clap.

Sgoilear b: Oo.

A-nis gheibh na sgoilearan an cothrom sealltainn dha càch na tha iad air a bhith a' déanamh nan càraidean. Tha seo sìmplidh agus chan eil iad a' sealltainn ach beagan ach 's e a chiad cheum a dh' ionnsaigh a bhith air àrd ùrlar.

Tha seo math airson misneachd na sgoilearan leis gu bheil e èibhinn agus a' toirt dhàimh an cothrom a bhith ri fealla-dhà air beulaibh a chèile. Thèid an geama seo atharrachadh ann an dòigh sam bith le faclan, fuaimean neo càil sam bith eile. B' urrainn fuaim eile a bhith air a chleachdadadh an àite tri cuideachd.

Bhideo 1-E

Tha seo a' toirt an cothrom do sgoilearan cumail orra ag obair nan càraidean, ach an seo bi iad a' leasachadh na sgilean càinain aca cuideachd. Gheibh sgoilearan nach eil eòlach air a chèile beagan fiosrachadh a bharrachd mu an càraig cuideachd.

Tha dà mhionaid aig na sgoilearan agus feumaidh iad còig rudan mu an deidhinn fhèin innse do an càraig. Ach, feumaidh breug a bhi am measg na còig piosan fiosrachadh seo. Feumaidh na sgoilearan cuimhneachadh am fiosrachadh a thug an càraig seachad oir thèid aca ri innse dhan bhuidheann air fad aig an deireadh.

Dà mhionaid

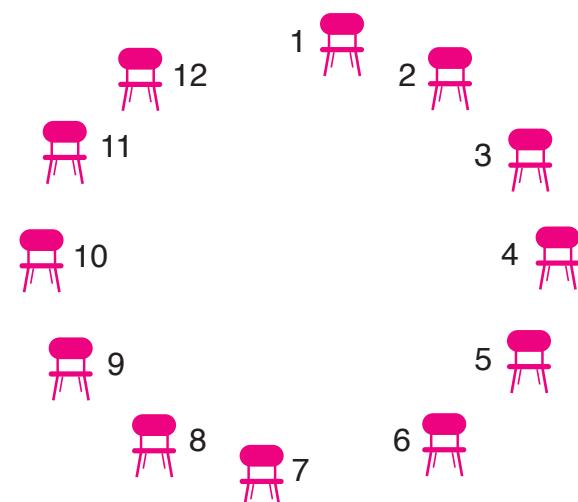
Tha na sgoilearan a-nis dol a dh' fhaighinn an cothrom innse dhan h-uile duine mu an càraig. Bheir seo

Bhideo 1-F

misneachd dhàimh a' seasamh air beulaibh dhaoine eile gus fiosrachadh a thoirt seachad. Feumaidh a h-uile duine eile tomhas dè a bhreug a bh' aca.

'S e Banrigh neo Righ a' chaisteal a th' againn air an geama seo. Tha na sgoilearan nan suidhe an seo agus tha na sgoilearan dol a dh' fhaighinn an cothrom obair ann am buidheann gus an cànan a leasachadh. Tha tòrr spòrs an luib an geama seo agus tha e a' gluasad air leth luath. Leis a seo feumaidh na sgoilearan a bhith cinnteach gu bheil iad a' cumail an aire air na tha a' tachairt mu thimcheall orra. Tha sgriobt cuideachd air a chleachdadadh an seo agus bheir seo cuideachadh dha sgoilearan tòiseachadh air sgriobt ionnsachadh. A bharrachd air a seo feumaidh na sgoilearan obrachadh air dòighean freagairt agus actadh a bharrachd air a bhith dìreach a' bruidhinn.

(Banrìah/Righ)

Feumaidh na sgoilearan a bhith nan suidhe ann an clearcall. Tha àireamh air a thoirt do gach cathair (chan e gach sgoilear). ‘S e suidheachan a h-aon cathair a Bhanrigh neo an Righ agus tha gach cathair a’ faighinn àireamh a’ dol timcheall gu làimh chlì a Bhanrigh neo an Righ.

‘S e amas an geama a bhith nad shuidhe ann an cathair a h-aon. Tha an geama mu dheidhinn cuimhne a bhith agad air an sgriobt agus a bhith luath anns na freagairtean agad. Tha an geama seo a’ togail air na tha sgoilearan air a bhith a’ dèanamh ann an geamaichean eile. Feumaidh iad coimhead ann an suíleán a cheile agus a bhith deiseil gun fhiös nach tèid aca air na loidhneachan a ràdh. Feumaidh na sgoilearan an sgriobt fhaighinn ceart neo thèid aca gluasad chun a chatheir mu dheireadh (àireamh as àirde). Leis a seo tha iad cho fada air falbh sa ghabhas bho àireamh a h-aon. Nuair a thèid aig cuideigin gluasad, tha a h-uile duine, ach àireamh a h-aon, a’ gluasad chun an làimh dheas ma thèid aca air sin a dhèanamh agus leis a seo tha iad nas fhaisg air a bhith ann an cathair a h-aon.

Seo mar a tha an sgriobt a’ dol:

Àireamh a h-aon (Banrigh/Righ):

Is mise Banrigh/Righ a’ chaisteal agus chaidh na h-iuchraichean agam an goid. Tha mise a’ smaoineachadh gur e àireamh a sia a bh’ ann!

NEO

Is mise Banrigh/Righ a’ chaisteal agus ghoid cuideigin na h-iuchraichean agam. Tha mise a’ smaoineachadh gur e àireamh a sia a bh’ ann!

Àireamh a sia: Cha b’ e mise a bh’ ann!

Àireamh a h-aon (Banrigh/Righ): Cò bh’ ann ma tha?

Àireamh a sia   Àireamh a h-oched
Àireamh a h-oched   Cha b’ e mise a bh’ ann!
Àireamh a sia   Cò bh’ ann ma tha?
Àireamh a h-oched   Àireamh a deich.
àireamh a deich   Cha b’ e mise a bh’ ann!
Àireamh a sia   Cò bh’ ann ma tha?
Àireamh a deich   Àireamh a còig.
Agus mar sin air adhart!

Tha an geama a’ stad nuair a tha cuideigin a’ dol ceàrr, ma tha cus ùine eadar loidhneachan aon sgoilear agus sgoilear eile, neo ma tha droch Ghàidhlig air a cleachdadh. Nuair a tha an geama air stad feumaidh a h-uile duine gluasad gu an làimh dheas ma ‘s urrainn dhàimh (ach àireamh a h-aon mur a deach iadsan ceàrr) agus tha an geama a’ tòiseachadh a-risthist.

An dèidh do na sgoilearan fàs cleachdte ris a seo tha an geama air a leasachadh gus am bi na sgoilearan a’ cleachdadh barrachd faireachdainnean anns na loidhneachan aca. Cuimhnich gu bheil a Bhanrigh/an Righ a’ dèanamh casaid air cuideigin agus iadsan an uairsin a’ cuir a choire air cuideigin eile agus mar sin air adhart. Tha seo a’ toirt cothrom dha na sgoilearan beagan actadh a bharrachd a dhèanamh. ‘S dochu gu bheil tòrr fearg ann neo tòrr bròn. B’ urrainn faireachdainnean sam bith eile a bhith air an cleachdadh an seo airson barrachd fealla-dhà.

Faodaidh an tidsear ùine a chuir air cho fada sa mhaireas an geama. Tha an sgoilear a th’ ann an cathair a h-aon aig deireadh an ùine seo air buannachadh.

Bheir an geama seo brosnachadh dha na sgoilearan gu lèir.
Tha tòrr fealla-dhà ann agus tha leasachadh air tòrr de na

sgilean air a bheil sgoilearan feumach. Feumaidh iad na loidhneachan ionnsachadh gu luath agus cumail an àrd ri astair na sgoilearan eile. Tha iad a' togail air sgilean a dh' ionnsaich iad roimhe anns a bhùth-obrach agus tha iad a' cleachdadh na sgilean càinain aca aig an aon àm.

Bhideo 1-G

Feumaidh na sgoilearan a bhith ann an clearcall nas mothairson an geama seo. Tha na sgoilearan a' faighinn an cothrom an sgilean càinain a leasachadh agus bruidhinn leotha fhèin nan seasamh air beulaibh a h-uile duine eile.

Anns an geama seo chan eil thu airson a bhith air fhàgail nad sheasamh ann am meadhan a clearcall aig an deireadh.

Tha suidhechain air an cuir ann an clearcall mòr le aon cathair nas lughna th' ann de sgoilearan (m.e. ma tha 11 sgoilear agad feumaidh tu 10 suidhechan). Feumaidh an sgoilear anns a mheadhan toirt air càch gluasad gum faigh iad anns a chathair aca. Airson seo a dhèanamh tha iad dol a dh' iarraidh air na sgoilearan eile seasamh stèidhlichte air an coltas neo an aodach a th' orra. Nuair a tha iad air seasamh feumaidh iad gluasad gu suidhechan eile aig taobh eile a clearcall. Ma 'e tu an sgoilear aig nach eil suidhechan aig an deireadh feumaidh tusa tighinn an àrd le rudeigin a bheil air na sgoilearan eile gluasad.

Sgoilear anns a mheadhan: Duine sam bith air a bheil denims.

Sgoilearan eile a' gluasad.

Sgoilear iùr anns a mheadhan: Duine sam bith air a bheil brògan dhonn.

Sgoilearan eile a' gluasad.

Sgoilear iùr anns a mheadhan: Duine sam bith air a bheil brògan dhubh.

Gheibh sgoilearan an cothrom an seo na sgilean càinain

Bhideo 1-H

aca a leasachadh agus bheir e brosnachadh dhàimh a bhith nan seasamh agus a' bruidhinn air beulaibh càch.

An seo gheibh na sgoilearan an cothrom a bhi ag obair gu dlùth ann am buidhnean bheaga. Feumaidh iad co-obrachadh ann an dòigh a bhios na bhuanachd don bhuidheann air fad agus èisteachd ri chèile agus beachdan a chèile.

Tha na buidhnean dol a dhèanamh snaim. Feumaidh iad an làmhan a chuir a-steach do mheadhan a bhuidheann agus greim fhaighinn air làmh dà dhiofar sgoilear eile. Feumaidh a bhuidheann fhaighinn air ais ann an clearcall gun a bhith a' briseadh an snaim (gun a bhith a' leigeil às làmhan a chèile). Uaireannan feumaidh na sgoilearan a dhol fo gàirdean a chèile neo thairis air an gàirdean.

Tha an geama seo a' fàs na dorra ma tha barrachd sgoilearan ann. Faodaidh barrachd sgoilearan a bhith air an toirt a-steach do na buidhnean.

Tha seo na bhuanachd do sgoilearan agus iad a' leasachadh an sgilean buidhne.

Bhideo 1-I

An seo gheibh na sgoilearan an cothrom a bhi ag obair gu dlùth ann am buidhnean bheaga. Feumaidh iad coobrachadh ann an dòigh a bhios na bhuanachd don bhuidheann air fad agus èisteachd ri chèile agus beachdan a chèile. Tha tòrr gluasad an seo cuideachd.

Tha na sgoilearan dol a dhèanamh cumaidhean anns an geama seo. Feumaidh na sgoilearan a dhol ann am buidhnean airson an geama seo. Tha a bhuidheann againne a' dol ann am buidhnean de chòignear.

Tha na sgoilearan a-nis dol a dhèanamh cumaidhean a thèid iarraidh orra a dhèanamh, ach feumaidh iad a bhith ceangailte. Chan eil seo direach a ciallachadh cumail greim air làmhan a chèile ach 's dòcha an casan neo páirtean eile de am bothaig.

Feumaidh cuimhne a bhith aig gach sgoilear far an robh iad anns gach cumadh oir thèid aca an dèanamh a-rithist. Thèid aig na sgoilearan air iomadh cumadh a dhèanamh.

- Gheibh na buidhnean deich diog airson seo a dhèanamh.
- Cearcall cho mòr sa ghabhas
- Cearcall cho beag sa ghabhas
- Caisteal
- Coimpiutar
- Abhainn le uisge a' sruthadh (gluasad)
- Uilebheist
- Tractar

Faodaidh na sgoilearan cumaidhean sam bith a dhèanamh an seo.

A-nis feumaidh an tidsear na cumaidhean èigheach a-mach agus thèid aig na sgoilearan na cumaidhean a dhèanamh cho luath sa ghabhas anns na cumaidhean aca.

Mar leasachadh air a seo tha na sgoilearan a-nis dol a chruthachadh sgeulachd a' cleachdad na cumaidhean seo. Feumaidh gach cumadh a bhith air a chruthachadh tron sgeulachd. Tha deich mionaid aig na sgoilearan seo a dhèanamh. Feumaidh na sgoilearan cumadh eile a chleachdad a thaghlas iad fhèin. Faodaidh iad na cumaidhean a chleachdad iomadh turas tron sgeulachd. Faodaidh aithris a bhith ann cuideachd fhad 's a tha an sgeulachd a' gluasad bho aon chumadh gu cumadh eile.

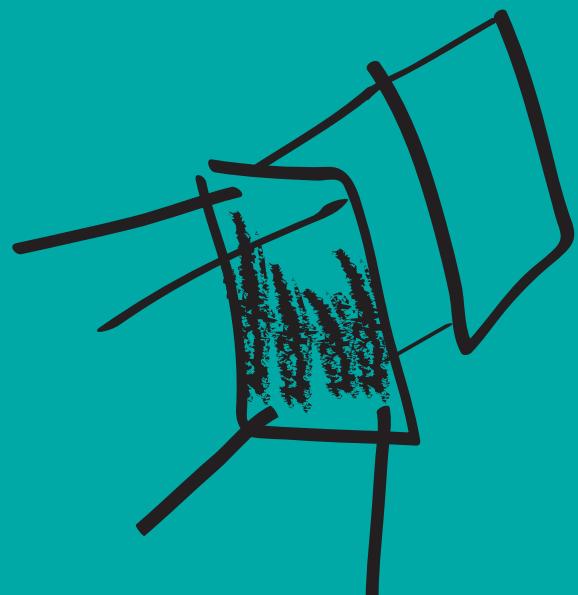
Gheibh na sgoilearan an cothrom taisbeanadh a dhèanamh anns na buidhnean aca aig an deireadh de na tha iad air a bhith a' dèanamh. Bheir seo misneachd dha na sgoilearan agus iad a' seasamh air beulaibh a chèile.

Tha an geama seo a' toirt an cothrom dha sgoilearan coobrachadh. Cuideachd thèid aca cuimhneachadh far an robh iad anns gach cumadh. Tha seo a' tòiseachadh air taic a thoirt dhàimh le bhith a' cuimhneachadh far am bu

chòir dhàimh a bhith air an àrd ùrlar aig àm sònraichte. Nuair a tha sgoilearan a' dèanamh seo cho luath chan eil cothrom aca smaoineachadh mu dheidhinn, mar sin feumaidh iad an aire a chumail air na tha a' tachairt fad na h-ùine. Tha na sgoilearan cuideachd a' faighinn an cothrom a bhith cruthachail nam buidhnean agus tighinn gu aontachadh le chèile.

Seisean 2

A' chiad chogadh

Bhideo 2-A

A' chiad chogadh

Bheir an seisean seo cothrom dha na sgoilearan a bhith a' cruthacahdh sgriobt. Thèid aca tòiseachadh le cumaidhean agus dealbhan simplidh, a' gluasad gu bhith a' cuir loidhnichean ri na dealbhan agus mu dheireadh a' leasachadh sgriobt slàn.

Anns an geama seo tha sgoilearan dol a dh' fhaighinn beagan fiosrachadh mu dheidhinn a chèile. Ionnachsaidh iad ainmean a chèile agus an dòigh anns am bi iad a' dannsa.

An seo thèid na sgoilearan ann an clearcall. Innsidh gach sgoilear dha chèile an aimm agus an dòigh anns am bi iadsan a' dannsa agus feumaidh a h-uile duine eile an dannsa a dhèanamh.

Bheir seo an cothrom do sgoilearan fas eòlach air a chèile. Bheir e cuideachd misneachd dhaimh a bhith a' bruidhinn agus a' dannsa air beulaibh na sgoilearan eile. Tha seo air leth cuideachail dha sgoilearan nach eil cho dèidheil sin a bhith air beulaibh sgoilearan eile, neo airson sgoilearan nach eil eòlach air a chèile.

Bhideo 2-B

An seo tha na sgoilearan a' faighinn cothrom dealbhchluich a chruthachadh a' tòiseachadh le cumaidhean agus dealbhan agus gan leasachadh gum bi dealbh-chluich goirid aca le tri diofar sheallaidhean. Gheibh na sgoilearan cothrom co-nbrachadh agus earbsa a chur anns na sgoilearan eile.

Feumaidh na sgoilearan obair le caraид anns a' gheama seo. Feumaidh iad cumaidhean a dhèanamh anns na càraidean aca.

Gluaisidh sgoilear (1) bothaig sgoilear (2), a' gluasad gum bi iad ann an cumadh agus feumaidh a h-uile duine eile obrachadh a-mach dè an cumadh a th' orra. Bu choir gum bi sgoilear (2) mar ionmhaigh. Tha mionaid aig na sgoilearan seo a dhèanamh. Ged a tha seo sìmplidh 's urrainn dha a bhith cho doirbh sa thogras na sgoilearan.

Thèid an geama seo a leasachadh gum bi na sgoilearan ann am buidhnean. Bi aon sgoilear na stiùiriche agus feumaidh iad na sgoilearan eile a chur ann an dealbh de shuidheachadh. Tha na sgoilearan againne ann an dà bhuidheann. Tha aon bhuidheann mar pàrtaidh co-là-breith agus a' bhuidheann eile mar pòsadh. Gheibh na sgoilearan leth mhionaid seo a dhèanamh. Feumaidh na buidhnean eile obrachadh a-mach dè tha gach caractar a' dèanamh anns an dealbh.

Feumaidh na sgoilearan a-nis a dhol ann an dealbh uair a thìde ron chiad dealbh agus fear uair a thìde as dèidh a' chiad dealbh a bh' aca. Leis a seo bi trì dealbhan aig gach buidheann; a' chiad dealbh, dealbh uair a thìde ro làimh agus dealbh uair a thìde às dèidh a' chiad dealbh. Bi loidhnichean aca a tha a' dol leis gach dealbh. Tha na diofar dhealbhan a' riochdachadh diofar sheallaidean ann an dealbh-chluich. Bhein seo beagan ùine guis am faigh na sgoilearan na dealbhan agus loidhnichean còmhla.

Nuair a tha na sgoilearan deiseil tha iad dol a shealltainn dha na buidhnean eile na tha iad air a bhith a' dèanamh. 'S e dealbh-chluich goirid a tha seo le trì seallaidean. Gheibh na sgoilearan fios air ais bhon h-uile duine eile.

Nuair a tha na sgoilearan air seo a dhèanamh tha iad dol a thòiseachadh air sgriobt a leasachadh agus dol a chur loidhnichean ri na dealbhan.

Tha seo air cothrom a thoirt dha na sgoilearan mothachadh mar a thèid aca air dealbh-chluich goirid a leasachadh, a' thòiseachadh le cumaidhean agus dealbhan gu bhith gan leasachadh nan seallaidean le loidhnichean.

Bhideo 2-C

Tha an geama seo a' toirt cothrom dha na sgoilearan a bhith a' gluasad air stèids agus ag actadh. Feumaidh iad cuideachd an aire a chumail air na tha a' tachairt mu thimcheall orra.

Anns a' gheama seo tha aon sgoilear (sgoilear 1) a' seasamh aig aon taobh den rùm le an cùl ris a h-uile duine eile a tha nan seasamh aig ceann thall an rùm. 'S e saighdearan a th' anns na sgoilearan. Tha sgoilear 1 an aghaidh nan sgoilearan eile. Feumaidh na sgoilearan eile gluasad a dh'ionnsaidh sgoilear 1 ach nuair a thionndaidheas sgoilear 1 feumaidh na sgoilearan eile stad far a bheil iad. Mur a stad, tha iad marbh agus tha iad a-mach às a' gheama. Ma gheibh aon de na sgoilearan eile gu sgoilear 1 tha iad air buannachadh.

Bhideo 2-D

'S urrainn leasachadh a bhith air a dhèanamh air a' gheama seo. Feumaidh na sgoilearan gluasad mar gu bheil iad ann an trainnse. Cuideachd faodaidh iad am brògan a chur ann am meadhan an làir agus feumaidh iad an brògan a chur air ais orra mun cùm iad a' dol. Cuideachd faodaidh na sgoilearan a dhol ann an càraidean. Faodaidh aon de na sgoilearan a bhith na laighe ann am meadhan an làir, mar gu bheil iad air an leòn ann an cogadh, agus feumaidh an càraid an sàbhaladh air an slighe a dh'ionnsaidh sgoilear 1 agus an toirt air ais gu far an do thoisich iad.

Anns a' gheama seo feumaidh na sgoilearan an aire a chumail air na tha a' tachairt air an stèids. Feumaidh iad co-nbrachadh agus cuideachd tha iad ag ionnsachadh mar a chumas iad ann an cumadh air an stèidse. Thèid aca air seo a dhèanamh ma tha iad ann an dealbh-chluich nuair a tha caractaran eile a' gluasad neo a' bruidhinn. Bha na sgoilearan cuideachd a' faighinn cothrom faireachdainn gun robh iad ann an cogadh. Thèid seo a leasachadh buileach anns an ath gheama.

Dealbh chluich beag mun chogadh. Gheibh na sgoilearan còig suidheachaidhean agus feumaidh iad an cleachdadh anns an dealbh-chluich. Thèid na sgoilearan ann am buidhnean. Tha

ma sgoilearan againne ag obair ann an dà bhuidheann.

- mac neo nighean a' tighinn dhachaigh agus iad ag ràdh gu bheil iad a' dol a shabaid anns a' chogadh. Ciamar a tha an teaghlach a' faireachdaim? Brònach, pròiseil, mi-chìnnteach.
- a' fàgail bhon stèisean trèana a' dol a Shasainn airson ...
- trèanadh a dhèanamh anns a' champa. Dè an seòrsa duine a th' anns an t-sergeant an sin?
- Am blàr fhèin far a bheil iad a-muigh a' sabaid anns a' pholl, dìreach mar geama (c). Ciamar a tha iad a' faireachdaim? fuar? A' feitheamh anns an trench. A' sgriobhadh litir dhachaigh.
- Saighdear a' dol dhachaigh. A bheil e leòinte? A bheil e gu math?

Gheibh na sgoilearan cothrom sealtainn dha chèile na tha iad air a bhith a' dèanamh agus gheibh iad fios air ais bho chèile.

Dh'fhaodadh an structair seo a bhith air a chleachdad
airson cuspair sam bith le bhith a' toirt seachad beachdan
airson seallaidhean dha na sgoilearan.

Bhideo 2-E

Tha an geama seo a' gluasad uabhasach luath agus a' toirt air na sgoilearan fuireach ann an caractar agus gun a bhith a' gàireachdainn nuair a tha iad air an àrd-ùrlar.

Airson a' gheama seo thèid na sgoilearan ann an ceartcall. Feumaidh aon sgoilear a bhith anns a' mheadhan agus tha na sgoilearan eile dol a dh'fhoighneachd ceistean dhiubh. Chan fhaod an sgoilear anns a' mheadhan freagairt eile a thoirt seachad ach isbeanan. Ma thòisicheas iad a' gàireachdainn tha iad a-mach.

Tha an geama seo math airson leasachadh cànan agus

smaoineachadh air rudan a bheireadh gàire air cuideigin.
Bheir e cuideachd misneachd dha sgoilearan a bhith a' bruidhinn a-mach air beulaibh sgoilearan eile.

Seisean 3

Sàbhailteachd air-loidhne

Sàbhailteachd air-loidhne

‘S e seisean dràma a tha seo a bhiodh freagarrach airson tidsear sam bith airson taic a thoirt do sgoilearan a bhith a’ fas eòlach air a chèile agus an sgilean cànan a leasachadh. Tha na geamaichean simplidh agus an dèidh do na sgoilearan an ionnsachadh bhiodh e comasach dhaibh cuid de na geamaichean a chleachdadh aig àm sam bith, ‘s dòcha aig toiseach leasain.

Bhideo 3-A

Anns a’ gheama seo tha na sgoilearan a’ beachdachadh air dòighean coinneachadh ri daoine. Coimheadaidh iad air dòighean fiosaigeach a chleachdadh airson innse dha daoine d’ ainm agus a’ breith air làimh orra. Tha seo dol a leasachadh an dòigh anns a bheil na sgoilearan a’ dèildeadh le chèile gun a bhi a’ bruidhinn.

Feuch am faigh a h-uile sgoilear bruidhinn ri chèile.

Seo cuid de na diofar dhoighean fiosaigeach air coinneachadh ri cheile.

Suathadh uileannan an àite breith air làimh.

Sgoilearan a’ coinneachadh ri chèile.

Suathadh an glùimean

Mi-nàdarra agus èibhinn aig an aon àm.

Hi five.

Bro-fist.

Hugs.

Pògan air gach taobh de d' aghaidh.

Secret handshakes. Mar dannsa.

Sròinean Eskimos.

Thèid seo a leaachadh builleach gus an urrainn dha na sgoilearan iad fhèin a chuir ann an ordughan gub a bhi a' bruidhinn.

Anns a' chearcall, gun a bhith a' bruidhinn ri chèile tha sgoilearan gu bhith a' dol ann an òrdugh, mar gu bheil gleoc ann (A aig uair). An aon rud le co-là-breith, gun a bhith a' bruidhinn.

Tha seo na bhuanachd dha na sgoilearan nuair a tha iad air an àrd-ùrlair agus ri cleasachd leis nach eil iad an còmhnaidh gu bhith a' bruidhinn airson na tha iad a' dèanamh neo na faireachdainnean aca a shealltainn.

Bhideo 3-B

An seo gheibh na sgoilearan cothrom na sgilean buidhne aca a leasachadh a bharrachd air a bhith ag obair gun a bhith a' bruidhinn.

Geama Zip, Zap, Boing

Feumaidh na sgoilearan seasamh ann an chearcall.

Bi iad a' cleachdadadh an làmhan airson Zip a chur timcheall a' chearcall chun an duine ri an thaobh.

Faodaidh iad Boing a chleachdadadh airson an Zip a chur air ais chun an duine agus atharrachadh an taobh chun a bheil e a' dol.

Faodaidh iad Zap a chleachdadadh airson a chur gu taobh eile a' chearcall.

Cha tèid Boing a dhèanamh air Zap.

Fàsaidh seo nas luaithe fhad 's a tha na sgoilearan a' fàs cleachdte ris.

Ma thèid thu ceàrr feumaidh tu suidhe a-mach.

Bu chòir guthan nan sgoilearan a bhith làidir an seo airson misneachd a thoirt dhaibh.

Tha tòrr fealla-dha an seo agus bheir e misneachd dha na sgoilearan a bhi ag obair còmhla.

Bhideo 3-C

Thèid ruitheam bheag a thoirt dha na sgoilearan an seo le an làmhan. A-rithist gheibh iad an cothrom a bhith ri cleasachd gun bruidhinn, ach le fuaimean.

Nì cuideigin ruitheam agus feumaidh a h-uile duine eile a dhèanamh còmhla riutha. Thèid seo air adhart gu luath agus tha e na bhuanachd nuair a tha na sgoilearan uile ga dhèanamh còmhla.

Thèid seo a bhriseadh an àird gus am bi aon sgoilear a' dèanamh aon fhuaim agus an ath sgoilear a' dèanamh an ath fhuaim.

Fàsaidh seo nas luaithe fhad 's a tha na sgoilearan a' fàs nas èolaiche air an ruitheam. Tha e furasta a dhèanamh mar sgioba ach nas duilghe nuair a tha e air a bhriseadh an àird.

Bhideo 3-D

Tha seo a' cuideachadh nan sgoilearan a bhith ag obair ann am buidhnean.

An seo gheibh na sgoilearan an cothrom bruidhinn ri chèile ann am buidhnean gus tòiseachadh air dèiligeadh leis a chuspair na meadhanan sòisealta agus teicneòlas.

Suidhidh na sgoilearan ann an chearcall air suidhechain.

Gheibh na sgoilearan cothrom fiosrachadh a thoirt seachad

mu an deidhinn fhèin agus a' bhuaidh a th' aig na meadhanan sòisealta neo teicneòlas air am beatha.

Tòisich an seo le bhith a' toirt cothrom do gach sgoilear innse mun theicneòlas a th' aca a-staigh.

Sgoilear 1: Anns an taigh againn tha coimpiutair, iPad, Xbox 360, Xbox 1

Sgoilear 2: Tha iPod agam agus iPhone, tha

Sgoilear 3: Tha iPad agam. Tha coimpiutair anns an taigh. Tha tablet aig mo mhàthair.

An uairsin dè am board-game as fhèarr leat?

Cuin a chleachd thu mu dheireadh e?

Sgoilear 1: Cluedo 2010.

Sgoilear 2: Monopoly. Bho chionn bliadhna.

Sgoilear 3: Monopoly. Bho chionn seachdain.

Sgoilear 4: Risk.

Thig iomadh ceist eile a thig às a seo fhad 's a tha an còmhradh a' tighinn air adhart. Seo cuid de na ceistean a thàinig à còmhradh na buidhne againne.

Carson nach eil tòrr gheamaichean aca agus nach eil iad gan cluich.

A bheil duine a' cleachdadadh Twitter neo Facebook?

Carson a tha iad ga chleachdadadh?

A-nis gluais air adhart gu smaoineachadh mu dheidhinn na meadhanan sòisealta agus dè cho math neo dona 's a

tha iad. Faodaidh ceistean a bhith air am faighneachd a leithid na leanas.

Smaoinich mu dheidhinn dà rud math neo neònach mu dheidhinn Facebook.

Sgoilear 1: Bruidhinn ri caraidean neo bruidhinn ri teaghlach a tha thall thairis. Daoine ag innse bhreugan mu cò th' annta.

Sgoilear 2: Rannsachadh agus faighinn a-mach na tha a' tachairt san t-saoghal. Tòrr connspaid a' tòiseachadh le daoine ag ràdh rudan dona mu dheidhinn a chèile.

Sgoilear 3: Airson faighinn a-mach dè tha a' tachairt. Furasta a bhith dona ri cuideigin agus chan eil fios aca cò iad.

Sgoilear 4: Obair bhon sgoil fhaighinn bho charaidean mur a robh thu anns an sgoil. Tòrr burraidheadh. Ma tha thu a' cur dealbhan, bi daoine gad chàineadh. Tha daoine ag ràdh rudan nas miosa oir tha barrachd misneachd aca nuair a tha iad air loidhne.

Sgoilear 5: Tha daoine a' cur rudan èibhinn air. Tha e eagallach oir cha toil leam am beachd gu bheil daoine a' feuchainn ri faighinn a-mach na tha mi a' dèanamh neo far a bheil mi. Ma tha cuideigin a' dèanamh burraidheadh chan eil e furasta faighinn a-mach cò iad.

Bridhinn mu dheidhinn prògraman Tbh a leithid Catfish far a bheil daoine a' dol an dèidh daoine a tha a' cruthachadh profiles nach eil fior.

Tha tòrr den aon seòrsa rud a' tighinn an àird an seo agus sgoilearan a' bruidhinn mu dheidhinn na meadhanan sòisealta.

Tha seo a' toirt cothrom do sgoilearan am beachdan fhèin a thoirt seachad mu na meadhanan sòisealta agus

teicneòlas agus tha e coltach gum bi iad nas comhfhurtail a' toirt seachad am beachdan an dèidh geama neo dhà a dhèanamh roimh làimh mur a robh iad eòlach air a chèile roimhe.

Bhideo 3-E

Tha an geama seo co-cheangailte ri fuaimean a rithist ach gu bheil na meadhanan sòisealta agus teicneòlas aig teis meadhan na cùise.

Tha na sgoilearan a' dùnadh an sùilean agus an tidsear a' dol timcheall. Tha fuaim aig a h-uile duine co-cheangailte ri coimpiutairean. Ma bheanas an tidsear do cheann an sgoilear feumaidh iad am fuaim a dhèanamh. Ma nì an tidsear seo dà thuras feumaidh an sgoilear stad. Ma chuireas an tidsear an làmh air gualainn dheas an sgoilear feumaidh am fuaim a dhol nas àirde agus ma chuireas iad an làmh air ghualainn chlì an sgoilear feumaidh am fuaim a dhol nas isle.

Feumaidh na sgoilearan an sùilean a dhùnadh gus nach bi iad a' coimhead air a chèile.

Feumaidh na sgoilearan an aire a chumail air a' phàirt a th' aca fhèin ri chluich anns a' gheama seo. Tha e doirbh gun a bhith a' gaireachdainn.

Tha seo feumail airson "soundscape" a leasachadh.

Thèid seo a leudachadh gus am bi fuaimean ann mu dheidhinn rudan a tha math. Faodaidh na sgoilearan faclan a chleachdad a bharrachd air fuaimean. Fàsaidh na sgoilearan nas fhèarr air a bhith ga dhèanamh gun a bhith ag atharrachadh.

Tha seo a' togail air geamaichean eile a leithid nuair a bha na sgoilearan a' bualadh am boisean.

Faigh fios air ais bho na sgoilearan. A bheil na sgoilearan eile ag aithneachadh càil a bha duine eile ag ràdh neo na fuaimean a bha iad a' dèanamh? Dè na faireachdainnean a bh' aig

na sgoilearan mu na bha iad a' cluinntinn? An robh deagh fhaireachdainnean ann? An robh na fuaimean coltach ri chèile neo an robh iad ag obair còmhla?

Thèid leudachadh air a seo buileach le bhith a' dèanamh an aon rud airson fuaimean nach eil cho math co-cheangailte ri na meadhanan sòisealta agus thèid seo a dhèanamh airson cuspair sam bi.

Dh'fhaodar fiosrachadh a bharrachd fhaighinn bho na sgoilearan airson faighinn a-mach na bha iadsan a' smaoineachadh a bha ag obrachadh neo na b' urrainn a bhith na b' fhèarr.

Thèid seo a dhèanamh a rithist a' measgachadh nam faireachdainnean agus tha na sgoilearan dol ga stiùireadh iad fhèin. Tha na sgoilearan a' tòiseachadh nuair a thogras iad agus ag atharrachadh àirde an fhuaim nuair a thogras iad.

Bu chòir dha na sgoilearan a bhith ag obair gu math còmhla agus chì sinn fuaim air a chruthachadh a tha mar "soundscape".

Tha seo a' toirt air sgoilearan beachdachadh air faireachdainnean. Tha iad a' cruthachadh fuaimean ach tha na fuaimean co-cheangailte ris a' chuspair aca. Tha iad a' beachdachadh air na meadhanan sòisealta agus teicneòlas an seo leis gur e seo an topaig aca, ach thèid a dhèanamh le topaig sam bith.

Bhideo 3-F

Tha seo a' togail air na tha na sgoilearan air a bhith a' dèanamh roimhe. Tha iad a-nis a' fas nas eòlaiche air a bhith ag obair ann am buidhnean agus a' leasachadh seallaidean ghoirid. Tha iad dol a cheangal nam meadhanan-sòisealta agus teicneòlas agus nam faireachdainnean a tha iad den bheachd a tha co-cheangailte ris airson sealladh goirid a chruthachadh. Thèid seo a dhèanamh ann an càraidean neo ann am buidhnean.

An seo thèid na sgoilearan ann an càraidean neo buidhnean beaga.

Tha iad dol a chruthachadh sealladh goirid le bhith a' beachdachadh air na rudan math agus na rudan dona mu dheidhinn na meadhanan sòisealta. Tha iad air a bhith a' smaoineachadh mu dheidhinn faireachdainnean agus bu chòir dha na faireachdainnean air a bheil iad air a bhith a' beachdachadh a bhith am measg na tha iad a' dèanamh.

Gheibh na sgoilearan ùine ghoirid seo a dhèanamh.

Gheibh na sgoilearan an uairsin cothrom sealtainn do chàch na tha iad air a bhith a' dèanamh agus gheibh iad fios air ais bho na sgoilearan eile. Bu chòir gun adhbhraighean seo còmhradh mu dheidhinn a' chuspair agus na faireachdainnean a th' aig na sgoilearan mu dheidhinn, neo na suidheachaidhean air a bheil iad eòlach co-cheangailte ris.

Thèid seo a leudachadh gu bhith a' toirt cuspairean eile sònraichte do na sgoilearan neo iarraidh orra seallaidhean sònraichte a chruthachadh, mar a chaidh a dhèanamh le cuspair a' chogaidh.

Bhideo 3-G

An seo thèid na sgoilearan ann an càraidean neo buidhnean beaga. Tha gach buidheann a' faighinn cuspair. Gheibh iad ùine bheag sealladh a leasachadh a' cleachdadadh a chuspair a fhuaireadadh. Bheir seo cothrom dhaibh am faireachdainnean a shealltainn agus togaidh e air a' chuspair a th' aca: na meadhanan sòisealta. Thèid seo a chleachdadadh le cuspair sam bith agus b' urrainn na seallaidhean a bhith air an ceangal airson dealbh-chluich a chruthachadh.

Seisean 4

Slàinte- Biadh

Slàinte- Biadh

‘S e seisean dràma a tha seo a bhiodh freagarrach airson tidsear sam bith airson taic a thoirt do sgoilearan a bhith a’ fas eòlach air a chèile agus an sgilean cànan a leasachadh. Tha na gemaichean simplidh agus an dèidh do na sgoilearan an ionnsachadh bhiodh e comasach dhaibh cuid de na gemaichean a chleachdadh aig àm sam bith, ‘s dòcha aig toiseach leanan.

Pàirt 1

Bhideo 4-A

Bheir seo cothrom dha na sgoilearan a bhith a’ fas eòlach air a chèile agus beagan fiosrachaидh fhaighinn mu dheidhinn a chèile.

An seo seasaidh na sgoilearan ann an cearcall. Innsidh iad an ainm dhan h-uile duine agus rudeigin as toil leotha a tha a’ tòiseachadh leis an aon litir ri an ainm. Feumaidh iad an uairsin innse ainmean a h-uile duine eile agus na tha a’ còrdadh riutha.

Bhideo 4-B

Tha seo gu h-àraidh feumail airson buidhnean de sgoilearan nach eil cho eòlach air a chèile.

An seo tha na sgoilearan dol a dh’fhaighinn an cothrom sgriobt goirid a chruthachadh anns a’ bhuidheann aca. Seallaidh e dhaibh cho furasta ’s a tha e beachdan fhaighinn còmhla agus tòiseachadh air sgriobt a dhèanamh.

Seasaidh na sgoilearan ann an cearcall. Gheibh iad prop a tha iad dol a chleachdad agus dol a thoirt dha na sgoilearan eile. Feumaidh iad smaoineachadh air dè th’ anns am prop. Faodaidh

iad rud sam bith a chleachdadh airson am prop, ach faodaidh am prop a bhith a' riochdachadh rud sam bith. Tòisichidh a' chiad sgoilear agus feumaidh na sgoilearan eile cumail orra mar a leanas.

Sgoilear 1: ‘S e dinosaur a tha seo.

Sgoilear 2: ‘S e dinosaur a tha seo?

Sgoilear 1: ‘S e dinosaur a tha seo!

Sgoilear 2: ‘S e dinosaur a tha seo.

Sgoilear 3: ‘S e dinosaur a tha seo?

Sgoilear 2: ‘S e dinosaur a tha seo!

Sgoilear 3: ‘S e dinosaur a tha seo.

Sgoilear 4: ‘S e dinosaur a tha seo?

Sgoilear 3: ‘S e dinosaur a tha seo!

Faodaidh an geama seo a bhith air a leudachadh gus am bi barrachd air aon prop ann, agus cuideachd faodaidh iad atharrachadh an taobh chun an tèid am prop.

Tha seo air a dhèanamh gus tòiseachadh air sgeulachd a chruthachadh.

Bhideo 4-C

An seo tha na sgoilearan dol a thogail air na bha iad a' dèanamh roimhe. Tha iad dol a chumail orra ag obair air a bhith a' cruthachadh sgriobt neo sgeulachd.

An seo tha na sgoilearan dol a sheasamh ann an ceartcall. Tha gach sgoilear dol a ràdh aon fhacal agus tha seo dol gan cuideachadh gus sgeulachd a chruthachadh mar bhuidheann. Tòisichidh a' chiad sgoilear agus thèid sinn timcheall a' chearcail le na sgoilearan direach ag ràdh aon fhacal an duine.

Sgoilear 1: Aon

Sgoilear 2: là

Sgoilear 3: bha

Sgoilear 4: rudeigin

Sgoilear 5: a'

Sgoilear 6: ruith

Sgoilear 1: suas

Sgoilear 2: an

Sgoilear 3: staidhre

Sgoilear 4: 's e

Sgoilear 5: dinosaur

Sgoilear 6: a bh' ann

Sgoilear 1: agus

Sgoilear 2: bha

Sgoilear 3: beul

Sgoilear 4: mòr

Sgoilear 5: grànda

Sgoilear 6: aige.

Thèid seo a-nis a leudachadh gus am bi loidhne aig gach sgoilear.

- Sgoilear 1:* Aon la bha nighean bheag ann.
- Sgoilear 2:* Bha an nighean na h-aonar air an t-sräid.
- Sgoilear 3:* Cha robh caraid sam bith aig an nighinn bhig.
- Sgoilear 4:* Bha an nighean bheag ag ithe reòiteag.
- Sgoilear 5:* Ach thuit an t-uachdar a-mach às an reòiteig agus dhòirt e sios air an aodach aice.
- Sgoilear 6:* Thòisich an nighean bheag a' rànaich.
- Sgoilear 1:* Thàinig iadsan a-nall
- Sgoilear 2:* Chaidh ise dhan bhùth airson dreasa phinc a cheannach.
- Sgoilear 3:* Ach bha an dreasa ro dhaor.
- Sgoilear 4:* Mar sin cha do cheannaich i an dreasa.

A-nis gheibh sinn fios air ais bho na sgoilearan. Dè bha na b' fhéarr? Aon fhacal neo seantans shlàn?

Feumaidh na sgoilearan a-nis a dhol ann an càraidean. Tha iad dol a chruthachadh sgeulachd direach a' cleachdadh aon facial an duine, a' dol air ais agus air adhart.

- Sgoilear 1:* Chaidh
- Sgoilear 2:* dinosaur
- Sgoilear 1:* gu

- Sgoilear 2:* bùth
- Sgoilear 1:* airson
- Sgoilear 2:* ubhal
- Sgoilear 1:* dearg
- Sgoilear 2:* a
- Sgoilear 1:* cheannach
- Sgoilear 2:* ach
- Sgoilear 1:* dh' ith
- Sgoilear 2:* an
- Sgoilear 1:* Loch Ness
- Sgoilear 2:* monster
- Sgoilear 1:* e.

A-nis thèid seo a leudachadh agus tha gach sgoilear anns gach càraid dol a ràdh aon seantans an duine. Faodaidh na sgoilearan coiseachd mun cuairt fhad 's a tha iad a' dèanamh seo.

An dèidh dha na sgoilearan seo a dhèanamh tha iad dol a dhèanamh an aon eacarsaich ach gu bheil iad dol a chumail làmh neo gàirdean a chèile agus dol a dhèanamh skipping timcheall an rùm.

Dè a' bhuaidh a th' aige seo air an sgeulachd agus faireachdainnean nan sgoilearan? Tha barrachd spionnaidh aca, tha fealla dhà ann, agus mar sin air adhart.

Le bhith a' dèanamh seo chì na sgoilearan a' bhuaidh a th' aig gluasad air an stèids air na tha iad a' dèanamh.

Bhideo 4-D

Tha cuspair againn an seo agus tha na sgoilearan dol a thoirt sùil air biadh.

Suidhidh na sgoilearan ann an clearcall agus tha a h-uile duine dol a dh'fhaighinn cothrom innse dha chèile mun bhiadh a tha a' còrdadh riutha agus biadh nach eil.

Innsidh na sgoilearan a-nis mu dheidhinn na seòrsaichean rudan a bhios iad ag ithe airson an dinnear tron t-seachdain.

Smaoinichidh na sgoilearan a-nis air biadh nach eil cho fallainn. Smaoinichidh a' bhuidheann air na 's urrainn dhaibh de bhiadh nach eil fallainn mar bhuidheann. Dè cho tric sa bhios iad ga ithe sa mhìos? A bheil am biadh sin a' còrdadh riutha?

Dè mu bhiadh a tha math agus fallainn? Dè na tha na sgoilearan ag ithe agus dè cho tric?

A-nis tha na sgoilearan dol a chur nan cathraichean air falbh agus thèid iad ann an càraidean agus feumaidh iad seasamh air beulaibh a chèile. Tha aon sgoilear (sgoilear 1) a' dol a-steach tro dhoras bùth, ach tha an doras a' dùnad air an sgoilear eile (sgoilear 2). Feumaidh sgoilear 2 mime a dhèanamh gus innse dhan sgoilear eile dè tha iad ag iarraidh bhon bhùth. Feumaidh na sgoilearan codhiù a trì dhiubh seo a dhèanamh.

Gheibh na sgoilearan cothrom sealltann dha na sgoilearan eile na bha iad ag iarraidh bhon bhùth.

Nis tha na sgoilearan dol a dh'fhaighinn topaig mu dheidhinn biadh agus eacarsaich agus thèid aca air sealladh a chruthachadh stèidhichte air. Faodaidh iad gluasad gus seo a dhèanamh. An toiseach tha iad dol ga dhèanamh le direach dà fhacal, tha agus chan eil. Faodaidh iad gluasad sam bith a dhèanamh ach chan fhaod iad ach 'tha' agus 'chan eil' a chleachdad. Tha mime air leth cudromach an seo.

An dèidh dha na sgoilearan seo a dhèanamh gheibh iad cothrom

sealltann dha chèile na rinn iad.

A-nis tha script air a chruthachadh agus tha iad a-nis dol a chur faclan a bharrachd ris an sgeulachd a th' aca mu-thràth.

Gheibh na sgoilearan a-nis cothrom tighinn còmhla gus sealltann do chàch na tha iad air a bhith a' dèanamh.

Tha an geama seo a' togail air na bha na sgoilearan a' dèanamh roimhe agus a' toirt cothrom dhaibh a bhith mothachail air mar a tha script air a leasachadh.

Tha seo mu dheidhinn na roghainnean a th' aig sgoilearan gach là airson lòn. A bheil cothrom aca a dhol gu canteen neo gu bùth neo bhan?

Feumaidh na sgoilearan dèanamh a-mach gu bheil iad ann an sgoil far a bheil àiteachan bìdh gu leòr ri fhaighinn. Tha taghadh mòr ann de dh'ài teachan bìdh agus tha na sgoilearan dol a chruthachadh aon shealladh ann am buidhnean nas moth. Gheibh na sgoilearan stimulus. A bheil sgoilearan eile a' cuir cuideam orra a dhol gu àiteachan bìdh mi-flallainn? A bheil iad ag ithe biadh mi-flallainn ged a tha eòlas gu leòr aca mu dheidhinn biadh fallainn? Tha tòrr ann a b' urrainn a bhith air a dhèanamh an seo leis a' chuspair neo cuspair sam bith eile a tha freagarrach.

Tha sgoileran a-nis nas eòlaiche air a bhi a' cruthachadh dealbhan-chluiche ghoirid bho stimulus, a' tòiseachadh le seallaidhean neo fuaimean beaga agus gan leasachadh gu seallaidhean agus dealbhan-chluiche nas fhaide agus nas mionaidiche.

Bhideo 4-E

Curriculum for Excellence

ENGLISH

Theme	Experiences and Outcomes
Exploring the world of Seachd Relationships & wellbeing	<p>ENG 3-19a</p> <p>I can:</p> <ul style="list-style-type: none"> • discuss and evaluate the structure, characterisation and/or setting using some supporting evidence • identify the main theme of the text and recognise the relevance this has to my own and others' experiences • identify and comment on aspects of the writer's style and other features appropriate to genre using some relevant evidence.
Exploring the world of Seachd Relationships & wellbeing	<p>ENG 4-19a</p> <p>I can:</p> <ul style="list-style-type: none"> • discuss and evaluate the effectiveness of structure, characterisation and/or setting using some supporting evidence • identify how the writer's main theme or central concerns are revealed and can recognise how they relate to my own and others' experiences • identify and make a personal evaluation of the effect of aspects of the writer's style and other features appropriate to genre using some relevant evidence and terminology.
Exploring the world of Seachd Relationships & wellbeing	<p>ENG 3-31a</p> <p>Having explored the elements which writers use, I can create texts in different genres by:</p> <ul style="list-style-type: none"> • integrating the conventions of my chosen genre successfully and/or • using convincing and appropriate structures and/or • creating interesting and convincing characters and/or • building convincing settings which come to life.

Exploring the world of Seachd Relationships & wellbeing	ENG 4-31a Having explored and experimented with the narrative structures which writers use to create texts in different genres, I can: <ul style="list-style-type: none"> • use the conventions of my chosen genre successfully and/or • create an appropriate mood or atmosphere and/or • create convincing relationships, actions and dialogue for my characters.
---	--

EXPRESSIVE ARTS

Theme	Experiences and Outcomes
Identity through film	EXA 3-03a I can use and combine the visual elements and concepts to convey ideas, thoughts and feelings in expressive and design work.
Identity through film	EXA 3-04a Through observing and recording, I can create material that shows accuracy of representation.
Identity through film	EXA 4-03a I can use the visual elements and concepts with sensitivity to express qualities and relationships and convey information, thoughts and feelings. I can use my skills and creativity to generate original ideas in my expressive and design work.
Identity through film	EXA 4-04a Through creating a range of reference material, I can demonstrate my skills of observing and recording and apply them to work in other areas of the curriculum.

GAELIC (LEARNERS)	
Theme	Experiences and Outcomes
Exploring the world of Seachd Relationships & wellbeing	LGL 4-04a I can start, support and sustain a conversation by, for example, asking relevant questions and seeking help when necessary.
Exploring the world of Seachd Identity through film	LGL 4-05a I can collaborate to prepare and present in Gaelic more open-ended role plays in a wide range of realistic settings, and I can engage with other speakers of Gaelic.
Identity through film	LGL 3-06a I have contributed successfully to a group to plan and prepare a short talk in Gaelic. Using ICT where appropriate, I can deliver an individual presentation in Gaelic: <ul style="list-style-type: none"> • on an area of personal interest or a topic relating to Gaelic culture or history • using appropriate vocabulary and some variety in sentence structure.
Identity through film Relationships & wellbeing	LGL 3-07a I can apply my knowledge about language, intonation and pronunciation to: <ul style="list-style-type: none"> • ensure that others can understand me when I pronounce familiar words or phrases • help me work out how to pronounce unfamiliar words • read a short text aloud with accuracy and confidence.

Identity through film Relationships & wellbeing	LGL 4-07a I can apply my knowledge about language, intonation and pronunciation to: <ul style="list-style-type: none"> • ensure that others can understand me when I pronounce familiar and unfamiliar words and phrases • help me work out how to read aloud familiar and unfamiliar texts with accuracy and confidence.
Exploring the world of Seachd Identity through film Relationships & wellbeing	LGL 4-11a I can use my knowledge about language and other strategies to help me to understand and analyse more detailed texts containing some unfamiliar language and more complex structures.

GÀIDHLIG

Theme	Experiences and Outcomes
Exploring the world of Seachd Identity through film	GAI 3-03a Having explored and analysed the features of spoken language, I can use these, adopting an appropriate register to suit my purpose and audience.
Exploring the world of Seachd Identity through film	GAI 4-03a Having explored and analysed the features of spoken language, I can use these independently, adopting and sustaining an appropriate register to suit my purpose and audience.

<p>Exploring the world of Seachd Relationships & wellbeing</p>	<p>GAI 4-19a</p> <p>I can:</p> <ul style="list-style-type: none"> discuss and evaluate the effectiveness of structure, characterisation and/or setting using some supporting evidence identify how the writer's main theme or central concerns are revealed and can recognise how they relate to my own and others' experiences identify and make a personal evaluation of the effect of aspects of the writer's style and other features appropriate to genre using some relevant evidence and terminology.
<p>Exploring the world of Seachd Relationships & wellbeing</p>	<p>GAI 3-27a / GAI 4-27a</p> <p>I can engage and/or influence readers through my use of language, style and tone as appropriate to genre.</p>
<p>Relationships & wellbeing Identity through film</p>	<p>GAI 3-31a</p> <p>Having explored the elements which writers use, I can create texts in different genres by:</p> <ul style="list-style-type: none"> integrating the conventions of my chosen genre successfully and/or using convincing and appropriate structures and/or creating interesting and convincing characters and/or building convincing settings which come to life.
<p>Relationships & wellbeing Identity through film</p>	<p>GAI 4-31a</p> <p>Having explored and experimented with the narrative structures which writers use to create texts in different genres, I can:</p> <ul style="list-style-type: none"> use the conventions of my chosen genre successfully and/or create an appropriate mood or atmosphere and/or create convincing relationships, actions and dialogue for my characters.

<h2>HEALTH AND WELLBEING</h2>	
Theme	Experiences and Outcomes
Relationships & wellbeing	<p>HWB 3-01a / HWB 4-01a</p> <p>I am aware of and able to express my feelings and am developing the ability to talk about them.</p>
Relationships & wellbeing	<p>HWB 3-02a / HWB 4-02a</p> <p>I know that we all experience a variety of thoughts and emotions that affect how we feel and behave and I am learning ways of managing them.</p>
Relationships & wellbeing	<p>HWB 3-03a / HWB 4-03a</p> <p>I understand that there are people I can talk to and that there are a number of ways in which I can gain access to practical and emotional support to help me and others in a range of circumstances.</p>
Relationships & wellbeing	<p>HWB 3-04a / HWB 4-04a</p> <p>I understand that my feelings and reactions can change depending upon what is happening within and around me. This helps me to understand my own behaviour and the way others behave.</p>
Relationships & wellbeing	<p>HWB 3-05a / HWB 4-05a</p> <p>I know that friendship, caring, sharing, fairness, equality and love are important in building positive relationships. As I develop and value relationships, I care and show respect for myself and others.</p>

Relationships & wellbeing	HWB 3-06a / HWB 4-06a I understand the importance of mental wellbeing and that this can be fostered and strengthened through personal coping skills and positive relationships. I know that it is not always possible to enjoy good mental health and that if this happens there is support available.
Relationships & wellbeing	HWB 3-07a / HWB 4-07a I am learning skills and strategies which will support me in challenging times, particularly in relation to change and loss.
Relationships & wellbeing	HWB 3-08a / HWB 4-08a I understand that people can feel alone and can be misunderstood and left out by others. I am learning how to give appropriate support.

LITERACY

Theme	Experiences and Outcomes
Exploring the world of Seachd Identity through film Relationships & wellbeing	LIT 3-04a As I listen or watch, I can: <ul style="list-style-type: none"> • identify and give an accurate account of the purpose and main concerns of the text, and can make inferences from key statements • identify and discuss similarities and differences between different types of text • use this information for different purposes.
Exploring the world of Seachd Identity through film Relationships & wellbeing	LIT 4-04a As I listen or watch, I can: clearly state the purpose and main concerns of a text and make inferences from key statements <ul style="list-style-type: none"> • compare and contrast different types of text gather, link and use information from different sources and use this for different purposes.

Exploring the world of Seachd Relationships & wellbeing	LIT 3-25a I can use notes and other types of writing to generate and develop ideas, retain and recall information, explore problems, make decisions, generate and develop ideas or create original text.
Exploring the world of Seachd Identity through film	LIT 4-25a I can use notes and other types of writing to generate and develop ideas, retain and recall information, explore problems, make decisions, or create original text. I can make appropriate and responsible use of sources and acknowledge these appropriately.
Exploring the world of Seachd Identity through film	LIT 3-26a / LIT 4-26a By considering the type of text I am creating, I can independently select ideas and relevant information for different purposes, and organise essential information or ideas and any supporting detail in a logical order. I can use suitable vocabulary to communicate effectively with my audience.
Exploring the world of Seachd Relationships & wellbeing	LIT 3-28a I can convey information, describe events, explain processes or concepts, and combine ideas in different ways.
Exploring the world of Seachd Identity through film Relationships & wellbeing	LIT 4-28a I can convey information and describe events, explain processes or concepts, providing substantiating evidence, and synthesise ideas or opinions in different ways.

SOCIAL STUDIES	
Theme	Experiences and Outcomes
Identity through film	SOC 3-10a I can investigate the climate, physical features and living things of a natural environment different from my own and explain their interrelationship.
Identity through film	SOC 4-10b I can explain the development of the main features of an urban area in Scotland or elsewhere and can evaluate the implications for the society concerned.
TECHNOLOGIES	
Theme	Experiences and Outcomes
Exploring the world of Seachd Identity through film Relationships & wellbeing	TCH 3-03a I can explore and use the features of a variety of familiar and unfamiliar software to determine the most appropriate to solve problems or issues.
Exploring the world of Seachd Identity through film Relationships & wellbeing	TCH 4-03b I can use ICT effectively in different learning contexts across the curriculum to access, select and present relevant information in a range of tasks.

Ag aithneachadh agus a' toirt taing do:

- Calum Macaoidh
- Dànaidh GillFhaolain
- Mairi Mhoireasdan
- Caomhainn Rodgers
- Artair Donald
- Dòmhnull Macaoidh
- Anton Mac a' Ghobhainn
- Eduardo Iturralde
- Daibhidh McKeith
- Sgoilearan Àrdsgoil Greenfaulds

Còrach-lethbhreac Comhairle
Lannraig a' Tuath v1.0

